

ПЕРЕДВИБОРНА ПРОГРАМА
кандидата на посаду директора Інституту газу НАН України
В.А. Жовтянського

ОСНОВНІ ТЕЗИ ПОГРАМИ

Інститут газу НАН України (далі - Інститут), скоротившись за кількісним складом від майже 800 співробітників у 80-х рр. до нинішніх близько 190, зберіг значну частину свого наукового й технологічного потенціалу за тими напрямками діяльності, де ще не втрачені кадровий супровід та хоча б мінімальна матеріальна база.

Всі ми знаємо і про особистості, які рухають наш науковий світ, і про основні досягнення Інституту на основі щорічних звітів відділів. Проте жанр перевиборів вимагає фокусування на проблемних питаннях розвитку Інституту та можливих варіантах їх вирішення, тому надалі я зосереджуюсь саме на них.

Оскільки «пересічний громадянин» недолюблює читання розлогих текстів, то програма підготовлена у вигляді двох частин. Перша з них – власне короткі тези, які наведені нижче. Якщо виникають сумніви щодо досяжності тих чи інших параметрів програми чи ризиків їхнього виконання, то вони послідовно розкриті у двох послідовних розділах її розгорнутої частини: аналізу нинішньої ситуації (розділ I) та способів подолання негативних тенденцій (розділ II). При цьому нумерація пунктів тез та відповідних пунктів розгорнутої програми в обох її розділах повністю співпадають між собою.

1. Привести умови праці в Інституті до рівня, гідного академічної діяльності. Для фінансової підтримки цієї діяльності забезпечити розумне використання матеріального активу Інституту, яким є вільні площі, та заохотити наукових керівників (або створити для них можливості) щодо проведення коштів за господарчими договорами через Інститут, а не через комерційні структури. В разі необхідності підготувати проект змін до законодавства з цього питання та подати його до Президії НАН України для внесення на розгляд центральними органами виконавчої влади. Підготувати пропозиції щодо ліцензійної діяльності на перспективний період.

Важливим напрямком роботи дирекції стане відповідальне ставлення до проблеми переведення парку верстатів з території на вул. Гонти на нові площі – так, щоб не втратити, а примножити можливості нашої дослідно-виробничої бази.

2. Привести рівень оплати праці співробітників до такого, що відповідає благополучним у цьому відношенні інститутів НАН України. Будуть вітатись розвиток фундаментальних досліджень, а з іншого - підтримуватись прикладні розробки, зважаючи на їх важливість саме для національної економіки. Розуміння такого підходу буде послідовно доводитись до загальноакадемічного рівня, оскільки нинішні критерії успішної діяльності в Академії обґрунтовуються переважно важливістю фундаментальних досліджень фізиків, хіміків, математиків чи біологів. У разі обрання мене директором, вже зараз почнемо готуватись до майбутньої атестації так, щоб мати достатню кількість аргументів щодо нашого попадання в групу «А».

3. Виключити факти штучного протистояння в колективі.

4. Для поліпшення іміджу Інституту реанімувати Міжнародні конференції з енергоефективності. Провести майбутній 75-річний ювілей Інституту на такому рівні, щоб він знову надовго запам'ятався співробітникам Інституту та потенційним гостям.

5. Дрібніші проблеми функціонування Інституту, зокрема, з числа висвітлених в програмах конкурентів на виборах, будуть ураховані та включені до кола діяльності заступників директора. Основою їхньої діяльності та відповідних служб стане дотримання принципу законних інтересів Інституту.

РОЗГОРНУТА ПРОГРАМА

Розділ І. Інститут газу НАН України: нинішня ситуація

1. Склалося так, що серед директорів Інституту лише В.Ф. Копитов¹, який працював на цій посаді протягом 1952-85 рр., мав достатні навички, щоб поєднувати у своїй роботі функції як організатора науки, так і керівника розвитку його матеріальної сфери (а, наприклад, М.М. Доброхотов, засновник Інституту і його директор у 1949-52 рр., чи вслід за ним й І.М. Карп (директор у 1986-2001 рр.) характеризували останній вид діяльності не дуже поштиво як «домоуправ»). Ці висновки претендента ґрунтуються на власних спостереженнях і спогадах багаторічних працівників Інституту.

У цьому – суб'єктивні причини того, що **значна частина корпусів Інституту перебуває нині в стані, не гідному не те що Академії, а просто як місця роботи людей**. Не можу не наголосити (хоч і не хочеться проводити паралелі), що грибок у приміщеннях є особливо канцеронебезпечним.

2. **Найбільшою загрозою щодо перспектив розвитку чи навіть існуванню Інституту є нинішній базовий рівень оплати праці, який складає залежно від сезону 0,5-0,7 від окладу середньостатистичного працівника**. Це не в останню чергу зумовлене віднесенням Інституту до категорії «Б» наукових установ, попри те, що воно суперечить основному критерію його визначення, оскільки абсолютна більшість відділів (6 з 8) віднесені до категорії «А». Тепер уже залишиться загадкою «назавжди», чому попередня дирекція змирилась з такою ситуацією.

3. **Істотним фактором загроз щодо стабільності існуванню та розвитку Інституту є культивовані елементи штучного протистояння в колективі**. За наслідками вони можуть бути не менш руйнівними, ніж руїна матеріальна. Той же В.Ф. Копитов – це завжди наголошують у своїх спогадах представники старшого покоління науковців Інституту – на корені присікав такі перспективи розвитку подій.

Коли я прийшов працювати в штат Інституту в 2004 р., то неодноразово підкреслював (і підкреслюю зараз) доброзичливість колективу. Через кілька років стало зрозумілим: щось не все добре у стосунках колективу з дирекцією. Прикладом можуть слугувати витіснення з Інституту колишнього працівника редакції К. Агеева (а вслід за ним неминуче – відповідального секретаря редакції В.К. Агеевої) після захисту ним кандидатської дисертації в Одесі² чи боротьба з захистом докторської дисертації в КПІ О.О. Денисовим³.

Меншої зятятості вимагав, проте був не менш ефективним, ще один метод впливу – уже на старше покоління науковців. Він полягав у дозованому зарахуванню за контрактом наукових пенсіонерів залежно від «особистої відданості».

І вже зовсім неприйнятним було і є намагання закривати наукові напрямки. Візьмемо, наприклад, напрям досліджень Б.С. Сороки. Не зрозумілі причин, з яких би можна було не відноситись з повагою до фундаментальних досліджень колективу, який очолює Бориса Семенович, чи доходити до точки кипіння при їхньому обговоренні...

Ще більш показовими є щорічні звіти за дослідженнями відділу проблем промислової теплотехніки. Тут, навпаки, все всім зрозуміло, як зрозуміло і те, що цей відділ орієнтований переважно на виконання прикладних розробок (за нинішніх часів – їм особливі честь і слава!). Кожного разу «точка кипіння», за яку навіть якось незручно перебувати в залі, виникає, ймовірно, на ґрунті якихось особистісних ефектів, яким не місце в діяльності дирекції.

З цих же причин минулого року була упущена державна премія з науки та техніки для двох співробітників (В. Жовтянський, С. Петров). Якщо не говорити навіть про моральну шкоду для авторів,

¹ Вибачаюсь: тут і далі – без учених звань та наукових ступенів, оскільки всі всіх знають.

² Знаю цю історію чи не найглибше в Інституті, бо володію інформацією щодо її обставин з обох сторін «процесу» – а тільки так і може досягатися справедливості.

³ Дисертація була захищена на високому рівні – до речі, в аудиторії Д.М. Менделєєва. Я особисто спостерігав процес того захисту.

то це означає недоотримані переваги Інституту при майбутньому підбитті підсумків його роботи при черговій атестації.

4. **Іміджеві втрати.** Після усунення мене з посади заступника директора 5 років тому пішли в небуття колишні Міжнародні конференції з енергоефективності, яких Інститут провів з десяток, і що особливо унікально, чотири з них – за кордоном (Краків, СПб, Мінськ, Алма-Ати). Не змогли повторити (або хоча б не забути про нього) за аналогією з пам'ятним для всіх 60-річним ювілеєм Інституту вже його 70-ліття...

5. Не можна оминати увагою колишні окремі нарікання на роботу служб Інституту. Умови карантину якось нівелювали цю проблему, проте так чи інакше, вони будуть розглянуті з точки зору оптимізації умов роботи в Інституті.

Розділ 2. Способи подолання негативних тенденцій і ресурсна база для цього

1. **Для подолання руїни потрібні кошти**, хоча й не завжди. Наприклад, нам вдалося побороти років 10 тому постійну загрозу zalivanja з даху приміщень 3-го поверху головного корпусу банальним відключенням від непередбаченого проектом опалення вже нікому не потрібних приміщень на технічному поверсі. Нині на примітці є ще кілька простих рішень.

Проте по великому рахунку без додаткових надходжень коштів не обійтись. Їхніми джерелами можуть стати:

- **розумне використання матеріального активу Інституту, яким є вільні площі.** Зокрема, його корпуси виходять фасадом на доволі активну нині громадським життя вулицю Дегтярівську, що може збільшити привабливість наших пропозицій. Так чи інакше, буде проведений ретельний аналіз стану використання площ – аж до останньої із комірчин відділів, які виходять тильною стороною в бік території двору сусіднього житлового будинку по вулиці Дегтярівській (і неодноразово обкрадались). Мені цю справу полегшує те, що свого часу ми з В.В. Собченком уже провели подібну «екскурсію» від тунелю на вулиці Гонти аж до покрівель дахів усіх корпусів. Ця робота буде виконана не для ущемлення інтересів чи ущільнення працівників Інституту, а задля підготовки пропозицій щодо оптимальної оренди;

- **об'єктивно, поліпшенню фінансового стану Інституту сприятиме зменшення витрат на утримання території по вул. Гонти, щодо чого вже були оформлені відповідні угоди.** Важливим напрямком роботи дирекції стане дуже відповідальне ставлення щодо проблеми переведення парку верстатів на нові площі – так, щоб не втратити, а **примножити можливості нашої дослідно-виробничої бази;**

- «простим» зростанням фінансових надходжень до Інституту, а відповідно – **зростанням накладних надходжень** для цих потреб. З аспектом цієї проблеми, пов'язаним із зусиллями щодо переходу Інституту до категорії «А», ми зупинимось у наступному пункті цього розділу. До очевидних, але складних, рішень відноситься заохочення наукових керівників (або створення для них можливості) щодо проведення коштів за господарчими договорами через Інститут, а не через ті чи інші комерційні структури. Вирішення цього питання вимагатиме, ймовірно, підготовки законодавчих пропозицій. Проте, маючи в своєму активі понад 20 законодавчих і нормативно-технічних актів, не надто ризикую обіцянку підготувати такі пропозиції для Президії НАН України для внесення їх на розгляд центральними органами виконавчої влади;

- хороший господар повинен мати власний ресурс для маневру. Цим ресурсом для мене є не реалізований минулого року проєкт завершення будівництва установки для переробки небезпечних відходів та проведення її повномасштабних випробувань. Потенційні болгарські замовники такої технології до цього часу не втратили до неї інтерес з точки зору організації спільного її виробництва. Оскільки проєкт є багатомільйонним за своєю вартістю, то це забезпечить як надходження за накладними видатками для Інституту, так і потенційні надходження від проданої ліцензії. Проте спочатку ми маємо продемонструвати діючу установку.

2. Не менш складною є **проблема виведення рівня оплати праці до більш благополучних у цьому відношенні інститутів НАН України**. Я вже доволі ґрунтовно розібрався з однією з частин цієї проблеми і мав можливість обговорити її з тоді ще кандидатом на посаду Президента НАН України А.Г. Загороднім. Анатолій Глібович, як можна зрозуміти, запам'ятав про неї, бо незадовго після його обрання було підготовлене доручення інститутам та відділенням Академії підготувати пропозиції щодо удосконалення механізму розподілу коштів між інституціями. На жаль, до мене те доручення, звісно, ніхто не доводив, а якби й довели, то я все одно – не «посадова особа»...

У разі обрання мене директором, по-перше, дуже конкретно вивчу обставини вже згаданого віднесення нашого Інституту до категорії «Б» наукових установ з точки зору можливості його перегляду, а по-друге, вже зараз почнемо готуватись до майбутньої атестації так, щоб мати достатню кількість аргументів щодо нашого попадання в групу «А». Тут наш відділ теж володіє власним ресурсом для маневру, оскільки маємо в своєму активі досвід високореєтингових публікацій.

У цьому сенсі дуже важливим є також усвідомлення того, що Інститут є академічним закладом. Тому, **з одного боку, буде вітатись розвиток фундаментальних досліджень, а з іншого - підтримуватись прикладні розробки, розуміючи їх важливість саме для національної економіки**. Важливо таке розуміння послідовно доводити до загальноакадемічного рівня, оскільки нинішні критерії успішної діяльності в Академії обґрунтовуються переважно важливістю фундаментальних досліджень фізиків, хіміків, математиків чи біологів.

3. Найпростішим стане подолання елементів штучного протистояння в колективі. Воно буде виведеним «з обігу» на зразок того, як це робив В.Ф. Копитов.

4. Для поліпшення іміджу Інституту будуть реанімовані Міжнародні конференції з енергоефективності. Основним ресурсом для цього стане вдало підібраний працівник Інституту для їх організації.

Обіцяю організувати майбутній 75-річний ювілей Інституту на такому рівні, щоб він знову надовго запам'ятався співробітникам Інституту та потенційним гостям. Сподіваюсь, що основний ресурс для цього у вигляді доброї волі колективу ще не втрачений.

5. Є ще багато дрібніших проблем функціонування Інституту, які будуть, зокрема, висвітлені в програмах моїх конкурентів на виборах. Найбільш слухні з них будуть ураховані та включені до кола діяльності заступників директора.

ВІДЗИВ

про трудову діяльність

завідувача відділу плазмових процесів і технологій, чл.-кор. НАН України, д-ра фіз.-мат. наук, професора ЖОВТЯНСЬКОГО Віктора Андрійовича

В.А. Жовтянський, 1949 року народження, українець, закінчив з відзнакою в 1972 р. радіофізичний факультет Київського державного університету ім. Т.Г.Шевченка, де також навчався в аспірантурі та працював на посадах від інженера до провідного наукового співробітника. Тут він захистив дисертації: кандидатську “Експериментальні дослідження імпульсної розширюваної плазми” (1986) та докторську “Фізичні властивості щільної низькотемпературної неоднорідної плазми” (2001). У 2012 р. був обраний членом-кореспондентом НАН України зі спеціальності «Газоплазмові процеси в енергетиці», а в 2017 р. йому присвоєне вчене звання професора зі спеціальності 144 Теплоенергетика.

В.А.Жовтянський – відомий вчений в областях фізики низькотемпературної плазми, газового розряду, загальної енергетики та теплофізики. За тематичною направленістю його дослідження останніх років стосуються, в першу чергу, технологій газифікації з використанням плазмових технологій вуглецевмісної сировини, зокрема – токсичних відходів, а також наукових основ енергозбереження на національному рівні. Автор (співавтор) близько 550 публікацій за природничою тематикою, зокрема – десяти монографій (з них одна зарубіжна англomовна) та більше десяти авторських свідоцтв та винаходів. Його багаторічні дослідження процесів газифікації підкріплені виконанням державних замовлень за цією тематикою у 2016-17 та 2018-19 рр. згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 2016 р №476 та розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26 липня 2018 р. № 543-р. У 2017 р. йому присуджена премія імені Н.Д. Моргуліса за створення нових плазмових пристроїв для наукових досліджень та технічних застосувань.

Має значний досвід науково-організаційної роботи:

- з 1990 р. - депутат Київради, де був обраний також членом Президії, головою Комісії з питань науки і технологій;
- у 1992-96 рр. – голова Комітету з питань науки і технологій, директор Фонду науково-технічного розвитку Києва;
- у 1996-99 рр. – організатор послідовно 3-х управлінь Держкоменергозбереження та їх начальник;
- у 1999-2004 рр. – заступник Голови Держкоменергозбереження, фактично виконував функції державного секретаря, який відповідав за організацію роботи колективу та за зв'язок з Верховною Радою, Адміністрацією Президента та Кабінетом Міністрів України; очолював розробку системи законодавства з енергозбереження для України. Важливим результатом його діяльності цього періоду стала реалізація першої в Україні державної програми енергозбереження в бюджетній сфері.

Його роботи з наукових основ енергозбереження стали значною мірою підґрунтям для розвитку нормативно-технічної та правової бази енергозбереження в Україні. Ці дослідження узагальнені в фундаментальному двотомнику “Стратегія енергозбереження в Україні: Аналітично-довідкові матеріали” (К.: Академперіодика, 2006). Він є одним з редакторів-упорядників та автором значної частини розділів цієї колективної монографії. Подальшим розвитком ідей енергозбереження став підготовлений ним однойменний розділ в чотири томнику «Енергетика: история, настоящее и будущее» (К., 2010 р.).

Активно розвиває міжнародні наукові зв'язки:

- був членом та керівником офіційних делегацій України до США, Данії та Польщі з питань вивчення наукових та організаційних засад енергозбереження;
- провів спільні дослідження з проблем плазмової газифікації з вченими Литовського енергетичного інституту (м. Каунас), Інститутом електрофізики та електроенергетики РАН (м. Санкт-Петербург) та Центральним інститутом авіаційних моторів (м. Москва) на основі конкурсного відбору проектів Державним агентством з питань науки, інновацій та

інформатизації України та в рамках спільних конкурсів НАН України – Російський фонд фундаментальних досліджень;

- як голова міжнародного організаційного комітету науково-технічних конференцій „Енергоефективність” забезпечив їхнє регулярне проведення не тільки в Україні, але й за її межами (Краків, Санкт-Петербург, Мінськ, Алмати). В.А. Жовтянський є членом організаційних комітетів Міжнародної конференції з фізики плазми та контрольованого синтезу та Міжнародного симпозіуму з теоретичної та прикладної плазмохімії;

- спільно з корпорацією «Укрспецтехнології» впроваджені дві плазмові установки, розроблені відділом, який він очолює, в КНР (м. Харбін, Інститут електрозварювання) та в Литві (м. Каунас, Литовський енергетичний інститут) із загальним річним економічним ефектом 12 млн. грн.

Д. ф.-м. н. Жовтянський В.А. є членом спеціалізованих вчених рад на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук в Інституті газу НАНУ та в НТУУ „Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського”. Він входить до складу редакційних колегій наукових журналів “Енерготехнології та ресурсозбереження”, «Горение и плазмохимия», щорічних Національних доповідей про стан та перспективи реалізації державної політики енергоефективності в Україні та ін.

Про рівень професійної кваліфікації Жовтянського В.А. свідчать його членство в науковій раді з проблеми «Фізика плазми і плазмова електроніка» НАН України, де він є керівником секції низькотемпературної плазми, Координаційній раді НАН України з проблем, пов'язаних з Рамковою конвенцією про зміну клімату, в постійній комісії Торгово-промислової палати України з питань енергоефективності та в секції «Раціональне природокористування» Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки.

У 2011-13 рр. професор В.А.Жовтянський підготував та прочитав для студентів Національного авіаційного університету та аспірантів Інституту газу НАН України курси лекцій «Основи енергозбереження», «Низькотемпературна плазма та її застосування», «Додаткові розділи фізики та енергетики низькотемпературної плазми» та «Діагностика плазми».

В.А.Жовтянський приділяє значну увагу популяризації науки та культури природокористування в українському суспільстві. Він є автором багатьох публіцистичних статей з цих питань у виданнях «Дзеркало тижня», „Світогляд” та інших. Автор циклу статей до Енциклопедії сучасної України з базових питань енергозбереження, фізики електричних розрядів, плазмових технологій.

На громадських засадах здійснює активну діяльність щодо відродження культурної спадщини та розвитку міжнародних стосунків України у цій сфері на основі старовинного княжого міста Олика на Волині. У результаті його звернення з цієї проблематики до керівництва Верховної Ради у 2018 році була прийнята «Обласна програма відродження історико-культурної спадщини смт Олика Волинської області на 2019-2024 роки». Нині здійснюються послідовні кроки щодо включення її об'єктів до програми Великої реставрації.

Має близько 50 публікацій з питань культурології та популяризації науки.

Нагороджений Почесною грамотою Президента України (1999), орденами «За заслуги» III ступеня (2001) та II ступеня (2009), галузевою відзнакою з енергозбереження «Знак пошани» (2005), відзнакою Київського міського голови (2006) та Почесною грамотою Міністерства освіти та науки (2009).

АВТОБІОГРАФІЯ

Я, Жовтянський Віктор Андрійович, народився 19 лютого 1949 року в с. Залісоче Ківерцівського району Волинської області.

Батько – Жовтянський Андрій Степанович (1908 – 1991 рр.), у період мого дитинства – службовець, керівник підприємства комунального господарства району.

Мати – Жовтянська Ольга Іванівна (1917 – 1989 рр.), у період мого дитинства – домогосподарка.

Батьки у молоді роки пройшли школу політичних тюрем колишньої Польщі (до 1939 р.) і були досить освіченими та поступових поглядів людьми.

Одружений. Дружина, Елеонора Петрівна, – старший викладач НТУУ «Київський політехнічний інститут». Донька, Валерія, – старший науковий співробітник Інституту соціальної та політичної психології Академії педагогічних наук.

Закінчив за місцем народження Залісочівську восьмирічну (1964) та Олицьку середню (1966) школи. Трудовий шлях розпочав вчителем англійської мови Залісочівської восьмирічки.

З 1967 р. – студент радіофізичного факультету Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. У порядку громадського навантаження постійно обирався головою студентської ради гуртожитку. Після закінчення з відзнакою навчання на пропозицію фундатора української школи фізичної електроніки професора Моргуліса Н.Д. у 1972 р. поступив до університетської аспірантури; тут же на радіофізичному факультеті продовжив працювати на посадах від інженера до провідного наукового співробітника. Одночасно з 1974 р. був призначений заступником завідуючого проблемною лабораторією фізичної електроніки, яка зосереджувала наукову роботу чотирьох провідних кафедр радіофізичного факультету. Організаційно забезпечив створення експериментальної та технологічної бази у зв'язку з переїздом факультету до новозбудованого корпусу.

Створив на кафедрі фізичної електроніки лабораторію динаміки плазми та фізики газового розряду і розробив сучасні методи спостереження та дослідження швидкоплинних плазмових процесів. За ці розробки нагороджений трьома медалями Виставки досягнень народного господарства СРСР. Лабораторія успішно продукує наукові результати уже понад тридцять років. На їх основі захистив кандидатську (1986) та докторську (2001) дисертації.

У кінці 80-х рр., з початком демократизаційних процесів у суспільстві, брав активну участь у розробці пропозицій щодо надання Університету статусу національного. За активну участь у громадському житті Університету та професійні досягнення у 1988 р. був обраний до Великої вченої ради – вищого самоврядного органу Університету.

Весною 1990 р. обраний депутатом, а у серпні – членом Президії, головою Комісії з питань науки і технологій Київської міської ради народних депутатів. З того часу здійснював наукову роботу в Університеті на засадах сумісництва. Одним з основних напрямів роботи Комісії було обране енергозбереження (ще у відсутність на той час законодавства з цього питання) У 1990-92 рр. Київрада здійснювала, фактично, виключні владні повноваження щодо життя столиці. Як член Президії Київради, був активним учасником подій у зв'язку з підняттям на Хрещатику 24 липня 1991 р. Національного прапора України. Про цю подію свідчить тепер меморіальна дошка біля споруди Київради на Хрещатику, 36.

У 1992-93 рр. – голова Комітету з питань науки і технологій Київської міськдержадміністрації (КМДА). У цей період став, зокрема, ініціатором і автором розпорядження Представника Президента України у м. Києві від 05.08.92 №798 щодо початку відновлення Золотоверхого Михайлівського монастиря у Києві. Основним професійним досягненням цього періоду стала розробка міської програми з енергозбереження – вперше в незалежній Україні. У 1993-96 рр., після реорганізації КМДА продовжив практичні напрями діяльності Комітету на посаді директора Фонду науково-технічного розвитку Києва, зокрема – щодо вирішення проблем енергозбереження у столиці.

У 1996 р. запрошений на роботу до Державного комітету України з енергозбереження (ДКЕЗ), де послідовно організував діяльність управлінь: стандартів, норм і нормативів, правового, стратегії та економічних механізмів енергозбереження, освіти, інформатизації та пропаганди енергозбереження. З березня 1999 р. – заступник Голови ДКЕЗ, де координував роботу визначальних за функціональними напрямками енергозбереження управлінь Комітету. У грудні 1999 р. мені було достроково присвоєно третій ранг державного службовця за виконання особливо важливих завдань. Основними результатами моєї діяльності в ДКЕЗ стали створення системи законодавства з питань енергозбереження, практична реалізація заходів з енергозбереження в усіх регіонах України, забезпечення пропаганди та доведення ідей енергозбереження до широких верств громадян України. В цей же період забезпечив також реалізацію першої в Україні державної програми енергозбереження в бюджетній сфері.

З травня 2002 року здійснюю наукову роботу в Інституті газу НАН України на посаді завідувача відділом плазмових процесів і технологій: спершу – за сумісництвом, а з травня 2004 р. – на штатних засадах; у 2005-16 рр. був заступником директора з наукової роботи. Здійснюю наукове керівництво тематикою з питань конверсії палив, переробки відходів, оптимізації технологічних процесів модифікації поверхні конструкційних матеріалів та фундаментальних і прикладних досліджень фізики плазми та газового розряду. У 2012 році обраний членом-кореспондентом НАН України зі спеціальності «Газоплазмові процеси в енергетиці», а в 2017 р. мені присвоєне вчене звання професора зі спеціальності 144 Теплоенергетика та присуджена премія імені Н.Д. Моргуліса за створення нових плазмових пристроїв для наукових досліджень та технічних застосувань.

Маю наукові праці (понад 600) з фізики плазми, газового розряду, енергозбереження, загальних питань енергетики та теплофізики, у тому числі - цикл винаходів з діагностики плазми в швидкоплинних процесах. Автор циклів публіцистичних статей з питань культурології, популяризації науки, раціонального природокористування та з питань стратегії енергозбереження в Україні, а також законодавчих і нормативних актів у цій сфері.

Співзасновник добродійного товариства з відновлення Золотоверхого Михайлівського монастиря у Києві (1992). Продовжую на громадських засадах діяльність щодо відродження культурної спадщини та розвитку міжнародних стосунків України у цій сфері на основі старовинного княжого міста Олика на Волині. У 2018 році підготував звернення з цієї проблематики до керівництва Верховної Ради, у результаті якого була прийнята «Обласна програма відродження історико-культурної спадщини смт Олика Волинської області на 2019-2024 роки». У 2019 р. за цю діяльність був обраний почесним громадянином Ківерцівщини.

Нагороджений Почесною грамотою Президента України (1999), орденами «За заслуги» III ступеня (2001) та II ступеня (2009), відзнакою Київського міського голови (2006), Почесною грамотою Міністерства освіти та науки (2009), іншими медалями та відзнаками.

В. Жовтянський

30 травня 2021 р.